

De voorzitter van de Tweede
Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
	WO/F/2002/12878		17 april 2002
Onderwerp		Doorkiesnummer	
vragen van het lid Hamer (2010208500)			

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van het lid Hamer van uw Kamer inzake "tekorten op universiteiten".

De minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen,

Drs. L.M.L.H.A. Hermans

1. Beide artikelen, zoals deze op 26 maart 2002 in de Volkskrant respectievelijk Metro stonden, zijn mij bekend.
2. Op grond van artikel 2.17 WHW dient het College van Bestuur van een universiteit de middelen van de instelling zodanig te beheren, dat een behoorlijke exploitatie en het voortbestaan van de instelling zijn verzekerd. Bedoeld integraal management betekent dat het instellingsbestuur - gegeven de lumpsumfinanciering - een afweging dient te maken tussen de noodzaak van nieuwbouwprojecten enerzijds en het kwalitatief goed kunnen blijven vervullen van de universitaire taken op het gebied van wetenschappelijk onderwijs en onderzoek anderzijds.

Investerings in huisvesting verlopen naar hun aard doorgaans niet geleidelijk, maar kenmerken zich door pieken in kasuitgaven.

Sinds 1995 zijn de universiteiten volledig zelf verantwoordelijk voor het in standhouden van hun huisvestingscomplexen. Om deze verantwoordelijkheid te kunnen dragen, zijn daartoe bij de integrale verzelfstandiging van de huisvestingsverantwoordelijkheid (IVH-operatie) de universitaire budgetten verhoogd met een component voor huisvesting.

De in beide artikelen beschreven problematiek bij de technische universiteiten wordt veroorzaakt door het feit dat onvoldoende middelen beschikbaar zijn om de geraamde investeringen in huisvesting te kunnen financieren. Door de zeer aanzienlijke investeringen van de technische universiteiten, ook gerelateerd aan die van de niet-technische universiteiten, worden zij het meest geconfronteerd met dit financieringsvraagstuk.

Overigens staat het de instellingen volledig vrij aanvullende financiering te verkrijgen van externe financiers.

3. De commissie Koopmans was een onafhankelijke commissie van financiële deskundigen, geïnstalleerd door het ministerie van OCenW en de VSNU gezamenlijk, die tot taak had om in het licht van de wettelijke taak, de huidige wijze van bekostiging en de gewijzigde verantwoordelijkheid voor bedrijfsrisico's de vermogens- en liquiditeitspositie in kaart te brengen en te adviseren over het gewenste niveau daarvan. De finale conclusie van het rapport luidt dat de gezamenlijke universiteiten ultimo 1997 een vermogenstekort

kenden van 1,6 miljard gulden. De commissie was van mening dat het niet noodzakelijk was dit bedrag in één keer aan de universiteiten ter beschikking te stellen, maar dat in plaats daarvan een structurele ophoging van de rijksbijdrage met 80 miljoen gulden ook zou volstaan. De commissie heeft haar conclusie gebaseerd op een geüniformeerde systematiek voor alle instellingen.

De claim van de VSNU is gebaseerd op deze finale conclusie van de commissie.

Reeds eerder (1993) is de met de huisvesting verbonden vermogensproblematiek bestuurlijk onderkend. Tegelijkertijd zijn de instellingen door de lumpsumfinanciering maximaal in staat een eigen beleid te voeren, ook met het oog op de hiervoor reeds genoemde afweging tussen investeringen in huisvesting en inzet ten behoeve van wetenschappelijk onderwijs en onderzoek.

4. De mening dat de bedragen die de universiteiten voor het beheer en de nieuw bouw van gebouwen uitgeven niet ten koste mogen gaan van de kwaliteit van onderwijs en onderzoek deel ik. Zoals ik in het antwoord op vraag 2 schrijf, dient het instellingsbestuur een afweging te maken tussen de noodzaak van nieuwbouwprojecten enerzijds en het kwalitatief goed kunnen blijven vervullen van de universitaire taken op het gebied van wetenschappelijk onderwijs en onderzoek anderzijds. In het verlengde daarvan, maar ook in het licht van sterk gewijzigde studentenaantallen bij sommige opleidingen in relatie tot de thans aanwezige opleidingscapaciteiten, vind ik het een goede zaak dat universiteiten hun onderwijs- en onderzoekscapaciteit periodiek heroverwegen.
5. Met name bij de drie technische universiteiten zijn de voor de komende jaren geraamde investeringen in universitair vastgoed van een dergelijke omvang dat gesproken moet worden van een financieringsvraagstuk.

Binnen mijn departement vindt mede daarom thans intensief onderzoek plaats naar mogelijke alternatieve methoden van financiering.

De minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen,

(drs. L.M.L.H.A. Hermans)